

poznejši vžitek, ker se bo brez gnjiline čez zimo dobro ohranil. Za sème odločeni naj se shrani na posebnim kraju. Imenovani kmetovavec prosi druge kmetovavce: naj se prepričajo njegoviga nasveta. Ako se ta skušnja potrdi, bi se dala po nasvetovani ločitvi krompirja, in če bi se tisti, ki je gnjilini bolj podveržen, poprej povžil, ta boleznin močno odverniti. (Zna biti, da je gnjjenje krompirjeviga zeliša s tem v nekakošni zvezi). Poskušnje je ta svet gotovo vreden.

Bolezin na grojzdji že blezo pri nas.

Iz Notranjiga. Te dni sim več kmetam pripovedoval, kako da časniki od posebne boleznin ali plesnobe pripovedujejo, ktera se je v Italii in v Tirolih na grojzdji pokazala. Na to mi eden odgovori, da se nekaj posebniga že tudi na brajdi njegove domače hiše kaže. Gremo vkupej gledat, in res je grojzdje vseveč ali manj z nekako belo stvarjó prevlečeno bilo, in ko se je jagoda obrisala, se je kožica z rujavimi lisicami omarogana vidila; tudi duh in okus jagod je nekako plesnivost občutiti dal, enako skorej kakor pri korunu. Gledal sim potem na terti pri svojim stanovanji; zapazil sim tudi kaka dva ali tri bolne grozde, drugi so bili zdravi in po redu debeli. Popoldne grem iz Podlike v Šent-Još nad Polhovim Gradcam (precej visoko je), obiskat g. fajmoštra, svojiga prijatla. Ko po raznim govorjenji v zadnje na vínsko terto prideva, mi pové ta prijatel od terte na steni svoje hiše, in mi jo pokaže. Tukej je bilo grojzdje sploh vse bolj ali manj sivkasto, in jagode so bile večidel drobne, in kožica pod sivkasto stvarjo tudi marogasta. Kakih šest tednov je, mi reče na to prijatel, kar je kakor nekakošna huda rôsa na terto padla, in od te dôbe si grojzdje kar nič ne pomaga. Tudi listje ali perje na terti je v obeh krajih semtertje z belo stvarjo porašeno; pomniti pa je, da terta je ena bela muškatelovna, druga pa španjska, ali kakor ji v več krajih pravijo vipavska, z močno narezljanimi peresi, kjer pri nobeni po navadi ni kaka mehka volnica po listih in peclih porašena, in da se je na teh tertah do zdaj sad vselej pozorel. — Da se ni do zdaj pri nas ta prikazn zapazila, pride od tod, ker grojzdje, kakor pravijo v moki, je sploh z nekako belo stvarico potreseno; vender imenovana plesnivost je veliko bolj očitna. Ako niso drugi že tudi te prikazni zagledali, naj bolj pazijo; blezo da bo taka z njo, kakor s korunovo boleznijo. Po nekim Vipavcu sim že slišal, da ondi je grojzdje vedno terdo, in se nič ne zori; več nisim mogel zvediti, ker nisim sam z njim govoril; morebiti bo že tudi tamkej taka boleznin. H.

En večer na gori nad Soderšico.

Ljube Novice, ve dalječ okrog slovite. Vas mnogoteri rad poslušá. Ve zatirate škodljive pomote in ste krepka bramba resnice. Ve ste od draverhaste smereke na Štajarskim, kjer je zmotljiva domišlija hotla mater božjo viditi, povedale, da je prazna reč in ste bratoljubno opominjale, da naj ljudje nikar z nepotrebno hojo zastran tega draziga časa in na sto družih strani potrebniga denara ne zgubajo.

Tudi ste ve že enkrat ravno to reč, ktero zdaj hočem v misel vzeti, pretresovale. Vém, da Vam pogreta kaša ni zaželjena, ker imate drugih predmetov dovolj. Pa vendar se nadjam, da bote to, kar je nas petero pred nekimi tedni dobro slišalo in pri treh ljudeh natanjko vidilo, v radost večini bravcov, ki tudi nehotama o ti reči razne govorice slišati morajo, brez zamudno razglasile, ker malikovavske komedije na ti gori še vedno ni konca.

Podali smo se trije duhovni, en zdravnik in en po-

dobar nek petik zvečer na goro, ki je v Ribniški tehantii nad Soderšico na južno-zahodni strani, kjer stanuje tako imenovano zamaknjena deklica.

Po govorici smo zvedili, da se o petkih tû, kamor ljudje vedno obilno zahajajo, nar imenitniši reči godé. Tisti večer je bil res kaj ugoden; mesec je prijazno svetil in obzor je na tej gori lepo razprosten.

Pridši na goro zagledamo že mnogo ljudi večidel od Kope, in tudi nekaj iz Goriške in Terzaške škofije. Zdaj nas nar bolj mika zvediti, kje je stanovanje častene deklice. Polni svetiga straha stopimo v njenoleseno prebivališé, in ker je ni bilo domá, smo z dovoljenjem hišnih njene lepe v dar ji prinesene tablice pregledovali ter skerbno spraševali, kdaj bi tako srečni biti mogli, da tisto vidimo, zavolj ktere se je že toliko stopinj storilo.

Povedó nam, da še le zvečer o Ave Marii, ker je ona zdaj pri duhovnu ali pa gori v cerkvi, kamor se po velikonoči skorej sleherni dan pelje.

Toraj odidemo in kar pazljivo stražimo, kdaj da se bo povernila. Med tem pa vidimo množico ljudi na goro iti, ki so popotovaje, kakor za kak božji pot, sveti roženkranc molili.

Kadar deklico dvoje majhnih deklet na vožičku domu pridedrá in jo k mizi vmesti, kjer ona jame nektere podobne matere božje vredovati, se mi brez obotavljanja tje podamo, hrepeneči ž njo se pogovarjati. Ona se da na posteljo prenesti, kjer sedé moli in se našimu nadležnimu spraševanju odtegne.

Deklica je tanjka, suha in bolestne barve, precej velika, ker že šestnajsto pomlad šteje.

Med tem smo pozvedovali, če bo nocoj kervavi pot pri njej viditi, kar je nam v našo žalost odrečeno bilo. Prašali smo, če bo ona nocoj obhajana, in ker smo zvedili, da bo, smo dalje prašali, od ktere strani pa sveta hostia pride? Ker ste nam dve strani zaznamovane bile, smo tje, kakor je lahko misliti, vso pazljivost nategnili.

Noč mrak spodrine. Deklica se vleže po postelji; mi za boljši razsvetljenje izbe memo navadniga nadležujemo, in tudi seboj smo nekaj sveč imeli, katerih eno smo prižgali, ker smo stali nar bližej pri postelji.

Kadar se je ljudém, ki so zunej stali, dovolilo v hišo iti, jo hipama, kakor da bi cerkev bila, klecé napolnejo, okna pa se z glavami zunajnih gledavcov zamašé, da se skorej dihati ne da. Kmaló potem deklica neprejetno zakriči, se zviija, oči okrog suče, pravi da so ozke vrata in da je ojstra pot v nebesa; se urno k gležnam oključuje in spet poravná, noge premika, kakor da bi jo terne zbadalo in zlo neprejetno s stokratnim ponavljenjem zaupiva: u, u, u itd.; zdaj plane na kviško, z rokama okrog lomati, dopovedovaje, da vidi Kristusa priti, da z mečem proti, da vidi Mario, ki kervave solze toči itd. Vés njeni govor pa je slabo zvezan, in večidel le v zdihljajih obstojí.

Med to dôbo tudi nek odločen molivec službino prične moliti žalostni del svetiga roženkranca, deklica pa se po postelji véde kakor da bi skrivnosti roženkranca na-njo posebno moč imele. Tisti pa, ki je sveti roženkranc molil, nas svari, da naj pokleknemo (vsi drugi so že od začetka klečali) in nam jezno zabavlja, da smo neverniki.

(Konec sledí.)

Pogled po Senožški okolici na Notrajskim.

(Dalje.)

Spustimo se po derči k cerkvi sv. Brica, ki je na uni plati Nanósa. V tej cerkvi je prebivalo o francoški vojski mnogo konjikov, ki so jih Francozi podili.